

Collegebrief

Aan de Gemeenteraad van Bloemendaal

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 13 april 2023
Uw kenmerk : -
Zaaknummer : 1181744
Behandeld door : College van B&W
Doorkiesnummer : (023) 522 55 37
Onderwerp : Ontwikkelingen inkoop Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang
Verzonden :
Bijlage(n) : -

Geachte leden van de raad,

In de verwervingsstrategie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (december 2021, 2021003474) is gekozen voor een dialooggerichte aanbesteding. Dit maakt het mogelijk om met vooraf geselecteerde aanbieders in dialoog te gaan over de visie en uitgangspunten van de aanbesteding. Maar ook over onderwerpen als de perceelindeling, de productomschrijvingen, tariefbepaling, de manier van bekostiging, de onderlinge samenwerking, sturing en contractvoorwaarden kan in een dialooggerichte aanbesteding met aanbieders worden gesproken. Zo ontstaat draagvlak bij aanbieders voor de keuzes die gemaakt worden en wordt het risico verkleind dat contracteisen worden gesteld waar in de praktijk niet aan kan worden voldaan.

Er zijn 28 aanbieders geselecteerd voor de dialogen. Met die aanbieders hebben acht dialoogsessies plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot een voorlopige keuze voor een andere uitvoeringsvariant dan wat bij de huidige contracten wordt gehanteerd. Ook de planning is aangepast.

Wij vinden het belangrijk u over deze ontwikkelingen te informeren. De gemeenteraden van alle gemeenten in de beschermd wonen regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer ontvangen deze informatie.

Kernboodschap

De contracten beschermd wonen en maatschappelijke opvang lopen af en moeten opnieuw worden aanbesteed. Na consultatie met de aanbieders is een richtinggevende keuze gemaakt voor de taakgerichte uitvoeringsvariant. Daarbij sluiten we andere scenario's nog niet uit. Het definitieve besluit voor een uitvoeringsvariant wordt verwerkt in het inschrijvingsdocument dat na de zomer wordt opgesteld.

Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant is een vast en meerjarig taakbudget beschikbaar, in de regel voor een samenwerkingsverband van aanbieders of met één penvoerende aanbieder. Voor dit

budget moet de taak, de opvang en ondersteuning van mensen die beschermd wonen of maatschappelijk opvang nodig hebben, uitgevoerd worden. Voor de client biedt dit meer mogelijkheden voor maatwerk. De aanbieder kan namelijk zelf met de client inzetten wat het beste past bij de behoeften van de individuele client. Dat is een wijziging ten opzichte van het huidige 'arrangementenmodel' (voor Beschermd Wonen), waarbij wordt gestuurd op resultaat per individueel zorgtraject (resultaatgerichte uitvoeringsvariant).

Er zijn voor het Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang op dit moment verschillende uitvoeringsvarianten. In de huidige uitvoeringsvariant voor het Beschermd Wonen, het arrangementmodel, wordt bij de verwijzing een 'arrangement' toegekend. Het budget varieert op basis van de aantallen cliënten met een verwijzing, de duur van de opvang en de zorgzwaarte. Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant wordt met de aanbieders een taak afgesproken tegen een vast budget. De Maatschappelijke Opvang wordt gefinancierd via een beschikbaarheidsfinanciering, waarbij afspraken worden gemaakt over de kosten per locatie.

Waarom deze voorkeur voor de taakgerichte uitvoeringsvariant?

De taakgerichte uitvoeringsvariant past bij de doelen van het regionale beleidskader Opvang Wonen en Herstel te bereiken. Deze doelen zijn:

- De cliënt staat centraal. Het contract moet ruimte bieden voor maatwerk.
- Zoveel mogelijk thuis: zo veel mogelijk verschuiven van opvang buitenshuis naar begeleiding thuis. Zo kunnen mensen in hun eigen omgeving blijven wonen, of zo snel als mogelijk weer terug naar hun eigen omgeving.
- Spreiding van voorzieningen, deze zijn nu niet goed over de regio verspreid.
- Terugdringen van wachtlijsten.
- Goede aansluiting van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en bij lokale voorzieningen.
- Inzetten op ontschotting en samenwerking over de organisaties heen.

De taakgerichte uitvoeringsvariant geeft aanbieders de ruimte om maatwerk te leveren. Doordat er één contractpartner is, of slechts enkelen, kunnen alle vormen van ondersteuning geboden worden, zonder dat een inwoner naar een andere hulpverlener of organisatie hoeft over te stappen. Hierdoor is de kans kleiner dat er cliënten tussen wal en schip vallen. Aanbieders kunnen ook zelf afspraken maken met lokale voorzieningen over vervolgzorg.

De administratieve lasten kunnen, bij een goede inrichting van de taakgerichte uitvoeringsvariant, beperkt blijven. Er hoeft immers niet op product- of clientniveau verantwoord te worden.

De taakgerichte uitvoeringsvariant maakt het voor aanbieders makkelijker om samen te werken. Gangbaar is dat een samenwerkingsverband van aanbieders wordt gecontracteerd, of dat één organisatie als penvoerder optreedt. Het is niet zeker of alle voor de dialogen geselecteerde aanbieders in zo'n contract gaan meedoen. Dat hangt af van de samenwerkingsafspraken die aanbieders maken en is pas op moment van inschrijving bekend.

Consequenties

Een overstap van de huidige resultaatgerichte financiering naar de taakgerichte uitvoeringsvariant staat of valt met een goede voorbereiding, zowel aan de kant van de aanbieders als aan de kant van gemeenten.

Bij een keuze voor de taakgerichte uitvoeringsvariant kost het tijd om de benodigde samenwerking tussen aanbieders en gemeenten op te bouwen en om goede afspraken te maken op basis waarvan gemeenten goed kunnen sturen op de gewenste prestaties. Aanbieders hebben tijd nodig om te

komen tot een goede samenwerkingsvorm en ook gemeenten hebben tijd nodig om de onderlinge afspraken aan te scherpen, werkprocessen aan te passen en medewerkers te scholen.

De planning is hierop aangepast. Voorzien is nu dat in het eerste kwartaal van 2024 kan worden gegund, met 1 januari 2025 als ingangsdatum. Voor de periode tot 1 januari 2025 worden overbruggingsovereenkomsten gesloten.

Gevolgen voor de toegang

Bij een definitieve keuze voor de taakgerichte uitvoeringsvariant verandert per 1 januari 2025 de toegang. Nu beslist centrumgemeente Haarlem aan de hand van het arrangementenmodel welke (combinatie van) Beschermd Wonen voorziening een inwoner nodig heeft. Voor de Maatschappelijke Opvang is de toegang georganiseerd via de Brede Centrale Toegang (BCT). Bij een taakgerichte uitvoeringsvariant gaan de gemeente en de BCT alleen nog bepalen DAT een inwoner een BW of MO-voorziening nodig heeft, en krijgt de aanbieder een belangrijke rol in de keuze welke voorziening het meest passend is.

Dit heeft ook gevolgen voor 2024. Als het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen wordt aangenomen, zou volgens eerdere afspraak de toegang op 1 januari 2024 naar de regiogemeenten gaan. Het is niet zinvol om dit voor een periode van één jaar te doen. De lokale toegangen moeten dan bekend worden met de afwegingen die passen bij het huidige contract, terwijl bekend is dat het weer zal veranderen per 2025. Wel kunnen in 2023 en 2024 al (oefen)stappen worden gezet om de lokale toegangen te betrekken in verwijzingen van hun inwoners, en zo de lokale toegang goed voor te bereiden op 2025.

Andere (financiële) samenwerkingsafspraken nodig

De huidige (financiële) samenwerkingsafspraken voor Beschermd Wonen zijn gebaseerd op het arrangementenmodel. Dus financiering van zorgkosten op cliëntniveau. Bij een taakgerichte uitvoeringsvariant is echter geen sprake meer van financiering op cliëntniveau. De contractpartner ontvangt één regionaal taakbudget waar iedere gemeente naar rato aan bijdraagt. Ook wordt namens de regio één contract afgesloten met de contractpartner, in plaats van afzonderlijke contracten per gemeente. Bij een taakgerichte contractering zullen de regionale financiële afspraken daarom per 1 januari 25 daarop moeten worden aangepast.

Gevolgen voor de cliënten Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Wij hanteren het uitgangspunt client centraal. Als het binnen een taakgerichte uitvoeringsvariant makkelijker wordt voor aanbieders om maatwerk te leveren, is dat in het belang van de client. Er is immers geen beperking meer met betrekking tot de producten die zij mogen inzetten. Hoe de ondersteuning en opvang er uit gaat zien wordt iets wat tussen de aanbieder en de client bepaalt gaat worden. Bij een één integrale opdracht waarbij voor elke client een oplossing moet bestaan zal het huidige 'shoppen' om een goede plek te vinden niet meer nodig zijn.

Daar staat tegenover dat de taakgerichte uitvoeringsvariant kan leiden tot minder vrijheid van een client bij het kiezen van een specifieke aanbieder. Het is immers aan de samenwerkende partners om binnen hun aanbod een passende plek te vinden. Overigens is het gebruikelijk binnen deze contracten dat er bij zeer specifieke zorgvragen die niet passen binnen het aanbod van de samenwerkende partners via een hoofd- onderaannemer afspraken met specialistische opvang en zorg worden gemaakt.

Gevolgen voor de gemeente Bloemendaal

De gemeente Bloemendaal zal vanaf 1 januari 2024 een van de acht deelnemers zijn in het Gemeenschappelijk Orgaan beschermd wonen (GO).

De keuze voor een taakgerichte uitvoeringsvariant vergt een andere werkwijze bij het contractmanagement en toegang. Bij een taakgerichte uitvoeringsvariant hoort een andere invulling van het opdrachtgeverschap. De opdrachtgever stelt zich op als een gelijkwaardige partner van de aanbieder. We handelen vanuit eenzelfde visie op de opgave en investeren in de samenwerking om deze opgave te realiseren. Als partners houden we elkaar scherp op de visie en rollen. Dit vraagt om frequent contact op uitvoerings-, management- en bestuurlijk niveau.

Ook de verantwoording wijzigt. Bij de taakgerichte uitvoeringsvariant verantwoorden de aanbieders zich over de realisatie van afgesproken prestaties. Dat kan bijvoorbeeld zijn een gestegen percentage uitstroom, inzet ambulante begeleiding of verbeterde kwaliteit van hulp en ondersteuning. De verantwoording is niet meer op basis van geleverde zorg per cliënt maar eerder op basis van nog te bepalen prestatie indicatoren, die iets zeggen over de voortgang op de veranderopgave.

Gevolgen voor de contactpartner

De taakgerichte uitvoeringsvariant geeft aanbieders meer ruimte om eigen keuzes te maken. Zij moeten ruimte voelen om te doen wat nodig is in het belang van de cliënt. Zij krijgen ruimte om meer in te zetten op begeleiding gericht op terugkeer naar huis. Er is straks minder bureaucratie en meer professionele vrijheid. Daar staat tegenover dat aanbieders intensief moeten gaan samenwerken. Ze worden immers gezamenlijk verantwoordelijk voor het gehele aanbod. Daarover moeten goede afspraken worden gemaakt.

Een taakgerichte uitvoeringsvariant kan voor met name kleine specialistische aanbieders als uitdagend overkomen. Zij hebben zich immers te verhouden tot de samenwerkende aanbieders. De positie van 'kleine aanbieders' is in de voorbereiding op de aanbesteding daarom een belangrijk aandachtspunt.

Vervolg

In de komende maanden wordt de voorlopige keuze voor de taakgerichte uitvoeringsvariant verder uitgewerkt. Daarbij zal ook gekeken worden naar de ervaringen met aanbestedingen in de Jeugdhulp en Gewoon in de Wijk Haarlem. Gesprekken met aanbieders zullen worden voortgezet. In juni zal een definitieve keuze worden gemaakt op basis waarvan het inschrijvingsdocument kan worden opgesteld. Het publiceren van de inschrijvingsdocumenten is voorlopig gepland voor oktober. Volgens planning kan er in januari 2024 worden gegund, zodat in 2024 alles kan worden voorbereid voor de start van de taakgerichte uitvoering in 2025.

Webinar voor raadsleden

Op 8 mei a.s. wordt een webinar voor raadsleden van de 8 gemeenten georganiseerd. Daarin zal een technische toelichting worden gegeven op zowel de oprichting van het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen als deze inkoop. Ook ontwikkelingen met betrekking tot de regionale aanbesteding van beschermd wonen en maatschappelijke opvang zullen in dit webinar worden toegelicht. Raadsleden kunnen via de chatfunctie vragen stellen die schriftelijk worden beantwoord. De uitnodiging voor dit webinar is via de griffies verspreid.

Mochten zich nieuwe ontwikkelingen voordoen dan wordt u daarover geïnformeerd.

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris